

[Henry Christensen.]

andel vokse i den målestok, som det hidtil er sket, i hvert fald ikke hvis vi ønsker bevaret et liberalt samfund og en balanceret økonomi.

Det er bl. a. dette, som gør en langt bedre planlægning af den offentlige økonomi nødvendig, og det er på en måde besynderligt, at det ikke mindst er et liberalt parti som venstre, der nu igennem adskillige år har måttet bede socialdemokratiet om denne bedre planlægning, så den offentlige økonomiske udvikling ikke fortsat i så stort omfang kommer bag på os som en tyv om natten — lejlighedsvis.

Jeg vil gerne på venstres vegne takke finansministeren for, at han nu for første gang har fremlagt et 3-årigt budget over såvel statens drifts- som anlægsudgifter. Det er jo endelig også opfyldelsen af det andet led i det dagsordensforslag, vi fik vedtaget den 2. juni i år. Vi får ikke hold på de offentlige udgifter uden denne mere langsigtede planlægning. De offentlige udgifter er et så helt afgørende led i finanspolitikken, at der må skabes grundlag for en samlet stillingtagen. Når vi gennem de sidste mange år har behandlet den årlige finanslov, har der ikke været et sådant grundlag, fordi der da stort set gennem lovgivning og gennem bevillinger, der rakte flere år ud i tiden, allerede på forhånd var disponeret. Langsigtet budgetlægning skal endvidere tjene til at give folketingsforsamlingen mulighed for at vælge at løse de mere og de mest presserende opgaver fremfor dem, der bedre kan tåle udskydelse. Sådan er det ofte ikke nu, hvor de enkelte opgaver besluttet løst isoleret og uden fornøden sammenhæng, afvejning og indbyrdes prioritering.

Vi må altså betragte de offentlige udgifter i deres sammenhæng med hele den øvrige samfundsøkonomi, og vi må også gøre os klart, hvilke offentlige udgifter vi ønsker løst, og hvorledes vi ønsker dem løst. Problemet er jo bl. a., at samtidig med den kolossale vækst i de offentlige udgifter er der mange opgaver, som forbliver uløste

eller løses utilstrækkeligt. Der er her som i andre lande sat stærkt ind på uddannelsen, og denne indsats har utvivlsomt haft sin store betydning for vort samfunds fremgang og for udnyttelsen af de tekniske muligheder, der har været til rådighed. Men vi ved, og det går også igen i budgettet, at der er behov for en endnu kraftigere udvikling. Trafikopgavernes løsning stiller sine store krav. På de sociale områder står vel især indsatsen for dem, der virkelig trænger til hjælp, for langt tilbage. Vi kan altså nok erkende, at der er behov for endnu bedre og endnu mere bekostelig samfundsindsats på centrale områder. Jo stærkere vi erkender dette, jo mere fremsynet må vor politik også være for at skabe forudsætningerne for de bedst mulige løsninger. Jo bedre vilkår den værdiskabende produktion i samfundet har, jo bedre bliver mulighederne også for løsning af vore fællesopgaver. Jo mere økonomisk og rationelt vi kan løse vore fællesopgaver, jo flere af dem kan vi løse. Jo flere mennesker der bliver i stand til at klare en større del af deres egne opgaver selv, jo bedre kan vi hjælpe dem, som især trænger til hjælp og støtte. Det er altså ikke en asocial politik at forlange vore offentlige udgifter kritisk bedømt; tværtimod er det en forudsætning for en virkelig socialt betonet politik.

Hvordan stiller det forelagte budget sig nu til den øjeblikkelige samfundsudvikling? Her falder blikket naturligvis stærkt på det første år, fordi staten her regner med i realforbrug en stigning på 9 pct., når de forventede reallønstigninger er indkalkuleret, og det er jo endda et barberet budget, hvor der ikke er taget hensyn til forventet lovgivning. Jeg skal ikke bebrejde finansministeren, at han har gjort udgangspunktet realistisk, når han har sagt, på hvilket grundlag det er stillet op, men det er jo desværre også realistisk at skele til den forventede lovgivning. Dertil kommer, at ekspansionen i vore kommuner, bl. a. som følge af de opgaver, folketingsforsamlingen har pålagt disse, må forventes at give en ingenlunde